

הפגנת מחאה מיוחדת במינה הוערך השבוע בקולנוע תל-אביב בתל-אביב. לא בצעקות ואף לא בנאומים, אלא בהקרנתו של סרט ישראלי חדש, סינמה. הצגת הבכורה של סרט זה צריכה היתה להתקיים בעוד שבוע, אלא שלפתע קיבלו יצרני הסרט הודעה מהאיגוד הבינעירוני, שהוא גוף משותף לשלושת העיריות הן גדולות, תל-אביב, ירושלים וחיפה, בה מודיעים להם כי הוחלט לבטל את השחרור ממיסים עירוניים בשיעור 50 אחוז, שהיה נהוג עד כה לבני כל סרט ישראלי. החלטה זו של העיריות אינה אלא סתימת הגולל על קברה של תעשיית הקולנוע הישראלית, גם במצב הקיים, אפילו מצליח סרט ישראלי למשוך קהל ואפילו הוא נהנה משחרור חלקי ממיסים, גם אז מצליחים יצרניו לכסות בקושי את הוצאות יצורו. הטלת מס על סרט ישראלי כמו על סרט מתיצרת וזה מחסלת כל כדאיות לייצור סרטים בארץ.

הקירקס עריף. החלטה זו של האיי גוד הבינעירוני נראית תמונה ביהוד לאור העובדה, שאותן עיריות עצמן משחררות כמסים הופעות להקות זרות, שלא תמיד הן עומדות על רמה אמנותית נאותה. כך, למשל, נהנה קירקס הרדוי הצרפתי, המרפיץ כיום בתל-אביב, משחרור ממס בשיעור ניכר.

החלטת המזורה של העיריות גרמה לכך שיערני סינמה החליטו לא להעלות את סרטם על הבד, אלא בהקרנת מחאה בלבד, שני אולפני ההסרטה בישראל החליטו לקיים הן שבוע שבת-אזוהרה. כחצי תריסר יצרנים, העומדים בשלבים שונים של הסרטה סרטים ישראליים חדשים, החליטו לשקול מחדש את כדאיות ההסרטה.

אין ספק שבלחץ הקהל תחזורנה בהן העיריות מהחלטתן, אלא שבינתיים תצלח המומחה סביב הפרשה להבריח את הבור דמים שעדיין נכונים היו להשקיע כספים בפיתוח תעשייה זו בארץ.

דרכי חיים

הפקידה מאחורי השורג

רחובות חזרה השבוע לתדשות. לאחר ה' מורה מרחובות (העולם הזה 1222), הלו' ליטה ונהג המונית (העולם הזה 1266) אפשר היה להניח שינוח לה, לעיר הדרומית ה' קטנה, אולם השבוע נוכחו תושבי המקום שדרך לא סגין.

כשהופיעו חוקרי המשטרה בביתה של יוחה מושקוביץ ועצרו אותה לחקירה ב' אשמה מעילה בכספי הסינף הרחובותי של בנק לאומי לישראל, נדמה היה שאין זו אלא מעילה זעירה ושיגרתית. ביהוד נוכח משפטו של המועל הפאריסי הגדול, אפריים מרגלית, שהתנהל באותו שבוע עצמו בירושלים, אך ברחובות לא עוברים לסדר היום על כגון אלה. תוך שעות ספורות היה סיפור של "הפקידה יוחה" על שפתי כל מעשיה והליכותיה בעבר הרחוק והקרוב, נפתחו וקושרו. הצטיירה תמונה של מעילה חסרת תקדים, כשפרשת חיייה של הנערה

משמשת רקע להבנת המעשה בפי כל רכי לניות המקום. ואילו הסיפור עצמו היה פשוט ועצוב, ממש כמו יוחה מושקוביץ עצמה.

נפוך עץ סוס. יוחה, בת 26 ואם לילדה, אינה מועלת מיקצועית. הבחורה ה' חנינית, שחורת השיער ניהלה את עסקיה הבנקאיים בחובבנות מרובה. בדיקה שיגרתית ורגילה במחלקת שטרות הגוביינא, בה עבדה, הספיקה כדי לגלות שבמשך שלושה חודשים העלימה יוחה מקופת הבנק סכום של אלפים לירות ישראליות. זהו סכום אסטרונומי לנערה שלא ידעה מותרות מימיה. ילידת הארץ, בת רמת-גן, למדה פקידות אחרי סיום בית-הספר העממי, התכוננה לעשות חיים, לאחר שתסיים את שירותה הצבאי, בכסף שתשתכר. בנסיציונה הקטנה, אליה עברו הוריה עוד שנים רבות לפני כן, היו אפשרויות הבידור והבילוי מועטות למדי. אך יוחה אהבת החיים ניסתה לנצל אותן עד תומן. היא בילתה במסיבות, הרבתה ללכת לקולנוע וחלמה על נסוף שיכוא על סוס לבן ויוציאנה מהמקום לחיי עושר ואושר.

מותה הפתאומי של אמה ניתק באכזריות את חלום הנערה. על משכבה האחרון ציור תה עליה האם שתמהר ותתחנן תוך חודש ימים. הבת עשתה כמצות אמה, נישאה לחבר מנסיציונה, המשיכה לגור בבית הוריה יחד עם אחותה הצעירה. אביה התחנן מחדש, עבור לגור כעבור זמן, במקום אחר.

התחננה החפונה סיפקה חומר ללשונן הרעה של השכנות. אך יוחה לא התרגשה. היא עבדה בבנק, הירכתה לבלות, סיפקה חימר רב לרכילותם של תושבי המקום בגלל הבחורים הרבים שהיו כרוכים אחריה ובגלל מראה והתנהגותה החביבים. **מלואים בנהריה.** בעלה הקנאי של יוחה מצא פסול בהתנהגות זו של אשתו. בינתיים נולדה להם בת, אולם המריבות התכופות המשיכו להרעיד את כתלי הבית הקטן. לעיתים קרובות סירב בעלה של יוחה לתת לה כסף לקניות או לחיסול חובות המכולת או הבנק.

המצב הגיע עד משבר משגונבו לאוני הבעל שמועות כאילו מאוהב באשתו בעל אחד המוסכים בעיר, המבלה אתה את כל שעות הפנאי שלו ושל. אותן שמועות ידעו לספר כאילו יצא האיש לנהריה בדי' יוק באותה תקופה בה שהתה שם יוחה בהבראה. ירד משפחה דאג למסור לאשת בעל המוסך את מקום הימצאו של בעלה. עוד באותו ערב שוחחה האשה שיחת-חוף עם בית המלון בנהריה.

משנבקרה הרחובותי המופתע לטלפון, נדהם לשמוע מעבר לקו את קול אשתו: "זה המילואים שלך?" הוא לא הסתיק לענות, כשטרקת הטלפון סיימה את השיחה. נסיעה מהירה לרחובות גילתה לו שאש' תי נטלה את שני הילדים, נסעה להוריה הגרים בעיר אחרת. הוא פייס את אשתו, מכר את חלקי במוסך יאת דירתו ברחובות, עבר עם משפחה לעיר אחרת.

המענג נסגר. יוחה הכחישה את ה' שמועות, הסבירה את הידידות בינה לבין בעל המוסך כידיות טבעיות, הקיימת גם בינה לבין אשתו של האיש.

אד הבעל התקשה להאמין לה. המריבות הכוערות גברו. הבעל סירב לתת פרוטה

הסעיפים

מאחורי הדם

שני סגני-אלופים צעדו מחוף הים התיכון עד לחוף ים כינרת. מדי פעם התעורר ביניהם ויכוח זיודותי קצר, אחר-כך סימנו קו אדום על גבי מפות טופוגרפיות שנשאו עימם. כך, באביב 1922, צוייר לראשונה הגבול המפריד בין פלשתינה (א"י) לבין סוריה. קצין אחד היה צרפתי, השני אנגלי; הם ייצגו את הממשלות האירופיות שחברו-הלאומים העניק להן מנדאט על חלק זה של העולם. עד גמר מלחמת העולם הראשונה היה האזור כולו חלק מן האימפריה העות'מנית, וחולק רק לווילאיות, או מחוזות. השליטים החדשים ביתרו את הירושה למדינות, הפרידו בין אחת לשניה על-ידי גבול בינלאומי מוכר. היא הן איתנו גבול, שעל חלק ממנו נשפך לפני שבוע דם סורי וישראלי — ולפי כל הסימנים עוד יישפך שם דם נוסף.

חופש השייט והדייג

לפי ההודעות הרשמיות, נשפך דם זה כתוצאה מסיכסוך-דייג. לא היתה זו גם הפעם הראשונה שגורו יריות ונפגעו אנשים על חופי הכינרת, בגלל הדייג. משני הצדדים של לועי המקלעים והתותחים ניתן הסבר זהה: שהיריות גורו כדי להגן על זכויות הדייג. מה הן זכויות אלה?

בסוף המימך היבש שערכו סגן-אלוף ס. פ. ניוקומב (אנגליה) וסגן-אלוף ג. פולה (צרפת) נכתב: "תושבי סוריה והלבנון ייהנו באגמי החולה והכינרת, ובנהר הירדן בין שני אגמים אלה, מאותן זכויות דייג ושייט אשר יש לתושבי ארץ-ישראל. אולם ממשלת ארץ-ישראל תהיה אחראית לשיטור באגמים אלה."

בסעיף אחר של אותו מימך, אשר אישר ארץ-ישראל, נקבע במפורש כי הכינרת כולה כוללה בשטחה של ארץ-ישראל. "משפך הירדן עד למעינות הגרפית במסיפר, יתמשך קו הגבול לאורך החוף, במקביל לקו-המים של ים כינרת ובמרחק ישרה מטרים ממנו." במקרה שיעלו פני המים, כתוצאה מבניית סכר על הירדן מדר לכינרת, יזון הגבול במקביל. כך שתמיד תישאר רצועת-חוף ברוחב עשרה מטרים, אשר תפריד בין הגבול הסורי לבין מימי הכינרת.

באותו חוזה, שהכיר בזכויות הסורים לדוג ולשוט בכינרת, אף ניתנה להם זכות להקים מוזח בצמח, בקצה הדרומי של האגם. קבע ההסכם: "אנשים או סחורות העוברים בין המזח הנוכחי, או מוזח שיוקם בעתיד, לבין תחנת-הרכבת בצמח, לא ייחשבו — לצרכי מס ותיקנות אחרות — לאנשים או סחורות הנוכחים לפלשתינה, וזכותה של ממשלת סוריה או סיכניה לגישה חופשית אל המזחים הנ"ל, מוכרת בזאת."

כי בצמח עברו פסי-הרכבת לדמשק, ושתי הממשלות המנדטוריות לא רצו להכביד על הסורים שלחוף הכינרת, אם ירצו לנסוע לעיר הכירה שלהם.

קשה לדעת כמה סורים השתמשו בזכות הנתיחה החופשית בצמח. אולם דבר אחד ברור: עשרות סירות-דייג סוריות שטו על-פני הכינרת ועסקו בדייג באופן חופשי. השליטה היחידה של ממשלת ארץ-ישראל על האגם התבטאה בכך, שדייגים אלה היו צריכים להצטייד ברשיון-דייג, שהוצא על-ידי מחלקת הדייג בטבריה. גם על זכות זאת לא שמרו פקודי המנדט הטברייניים בקפידה יתרה, כפי שאפשר ללמוד מדו"ח רשמי על מצב הדייג בכינרת, שחובר ב-1934.

כתב מחבר הדו"ח: "לפני ארבע שנים הוצאו 60 רשיונות-דייג. בשנה שעברה ירד המספר ל-42. השנה לא הוצא עדיין אף לא רשיון אחד. וזאת על אף העובדה שמספר העוסקים בדייג במימי הכינרת הינו בסימן עליה."

הדייגים הסורים הרגישו את עצמם, איפוא, חופשיים לגמרי על הכינרת, אף כי ים זה היה שייך למדינה אחרת. הם המשיכו להתנהג כשם שנהגו בשנים שהכינרת וחופיה סביב-סביב היו שטח עות'מני, וזכות-הדייג בה נמכרה על-ידי הפאשא השליט לדייגים קבלנים, בלי שים לב למקום מגוריהם.

מה פירוש הפירון?

המנדט מת ובסוריה קמה מדינה עצמאית שירשה את חובותיה וזכויותיה של ממשלת-המנדט. במאי 1948 הסתיים גם המנדט הבריטי על ארץ-ישראל. במקום ההידברות הצרפתית-אנגלית בשתי המדינות, פרצה מלחמה בין מדינת ישראל לבין הרפובליקה הסורית. כאשר נחתם ביולי 1949 הסכם שביתת-נשק, על גבעה 272 ליד מחניים, רחצה ההנחה כי אין זה אלא צעד ראשון לקראת שלום קרוב.

ישראל עמדה על כך, כי הכוחות הסורים יפנו את השטחים שכבשו, וכי קו שביתת-

ירקנית אבולוף בעת סגירת חנותה. אולי אספיר לסיים את בחינות הבגרות

למשה שכנדה בו, לדעתו. החובות המשפחי תיים הגיעו ל-700 לירות בחודש, מה גם שתקפתימה שכב הבעל חולה, המכונית אותה קנה עם שותפים גרמה לו הפסדים, והוא נאלץ למכרה תמורת שטרות.

יוחד היתה אובדת עצות. הפיגור בן התדשים בתשלום החובות לא הגיע לה. יום אחד צץ במוחה הרעיון. מכר שהתעצל ללכת לקיפה להכניס את תמורת השטר לגוביינא, השאיר אצל יוחה את הכסף, ביקש שה להכניסו לקופה במקומו. הכסף נשאר אצל יוחה. היא החליטה להחזירו כעבור ימים אחדים, כשתקבל כסף מבעלה.

שטר דף שטר, סכום רדף סכום. הכל התנהל במחזור. יוחה היתה מחזירה סכום מסוים — נוטלת אחר תמורתה. היא

קחתה לסגור את המעגל, אולם נסחפה לתוכו יותר ויותר.

יום אחד, בשעת ביקורת שיגרתית, נתגלה בקופה צ'ק פרטי של יוחה. בה בשעה ש' היה צריך להימצא שם כסף מוזמן או צ'ק בחתימתו של אדם אחר. החקירה היתה קצרה. יוחה, שחוקרי הבנק הבטיחו לה להימנע מפירסום, גילתה מיד על כל הסכום החסר. כעבור יומיים נמסר העניין למשטרה.

רוכי אדם

סדר מוכרח להיות

עשרה שוטרים זינקו מתוך שתי הנמי דות. הם רצו במהירות אל תנות הירקות הקטנה ברחוב מאפו התל-אביבי, התעלמו